

Årgång 50

Villa & Fritid

Nr 4 2017

DE VÄRMER GÅRDEN MED
SMART TEKNIK

5 VANLIGA
VÄRME-
PUMPAR

SNYGGA TAK MED
SOLENERGI

BRASKAMINEN
GER DIG TRIVSEL & VÄRME

PROGRAM
& TIPS INFÖR
**HEM-VILLA
& BOSTADSRÄTT**
27-29 OKTOBER

BILD: LARS BÄRTÅS

Konsumentrådgivaren förklarar dina rättigheter
VID SMÅHUSENTREPRENAD

På Elmia Garden visade blomsterinspiratörerna Fredrik Larsson och Niclas Jensen otroligt vackra blomsteruppsättningar. Arrangemangen var tolkningar av 2018 års trädgårdstrender (se sid 9).

Även om de flesta av oss inte kommer i närheten av att själva göra något liknande så kan detta inspirera oss till att skapa. Eller vara ett underlag om du ska beställa ett arrangemang till något speciellt tillfälle.

Lägg märke till kru-
kornas dekorationer
som Niclas Jensen
har gjort. Det är
blad klistrade tätt på
varandra.

VACKRA TOLKNINGAR AV 2018 ÅRS TRÄDGÅRDSTRENDER

(SE SID 9)

Blomsterinspiratör Niclas Jensen vid en av sina uppsättningar - lyxigt elegant med rosa skira blommor i kombination med knotiga grenar och ostyriga kvistar i en kruka med runda och mjuka former! *Mystic Garden inspiration!*

Villa & Fritid

DALÄN 335, 446 95 ÄLVÄNGEN | TEL 070-607 31 11 HEMSIDA WWW.VILLAFRITID.SE | E-POST INFO@VILLAFRITID.SE

ANSVARIG UTGIVARE STEFAN MATTSSON PRODUKTIONSANSVARIG STEFAN MATTSSON REDAKTION JAN-ERIK WEINTZ, LARS BÄRTÅS, STEFAN MATTSSON, ELNA SIRKKA, MARITA ÅMAN, LOUISE ABRAHAMSSON

TRYCK V-TAB VIMMERBY DISTRIBUTION VTD | FÖR EVENTUELLA FEL I EN ANNONS SVARAR VILLA&FRITID MED HÖGST ANNONSKOSTNADEN ELLER NYTT INFÖRANDE I NÄSTKOMMANDE NUMMER. ÅSIKTER FRAMFÖRDA I SIGNERADE

ARTIKLAR ÄR FÖRFATTARNAS EGNA OCH BEHÖVER INTE SAMMANFALLA MED TIDNINGENS.

– HUGGET I STEN SEDAN 1939 –
EN RIKTIG STENHUGGARE
Vi kan allt från marksten och köksbänkar till fasader och gravstenar.

Tel 0300-180 25
Industrigatan 4
434 32 Kungsbacka
info@henrikssonsstenhuggeri.com
www.henrikssonsstenhuggeri.com

ÅRETS PERENN 2018

Höstsilverax

Höstsilverax, Actaea simplex, de mörkbladiga sorterna, är Årets Perenn 2018. Perenngruppens val presenterades på Elmia Garden i Jönköping.

”Ett elegant, mörkt bladverk som ger liv åt hela planeringar toppat med skira, doftande blomspiror som lyser upp trädgården om hösten. Höstsilverax är en pärla bland växter, många trädgårdskreatörers älskling och Årets Perenn 2018”, lyder Perenngruppens motivering.

Höstsilverax kan bli uppåt 170 cm hög när de tunna men stadiga stjälkarna skjuter upp från bladverket under september. Den trivs både i sol och skugga, men behöver god tillgång till vatten och näring.

text: Perenngruppen

Hur dyr blir din elräkning i vinter?

Oavsett hur lång vintern blir där du bor, så kan du vara säker på att den blir billigare med rätt uppvärmning. Våra luft/luftvärmepumpar sänker dina värmekostnader med upp till 50 procent.

Hitta din närmaste värmepumpsspecialist på ivt.se. Vi hjälper dig med en kostnadsfri offert och sparkalkyl. Välkommen!

Gäller när du köper IVT Nordic Inverter® t o m 10/11 2017. Pris från 12 250 kr.*

**Vi älskar värmepumpar.
Så att du kan älska annat.**

*Priset är exkl. installation och inkl. moms. Lokala avvikelser kan förekomma.

www.ivt.se

GÖTEBORG/HISINGSBACKA: Göteborgs El & Rörjour AB, Aröd industriväg 28. 031-500 120. www.500120.com

KUNGÄLV: Göteborgs El & Rörjour AB, Utmarksvägen 18. 031-500 120. www.500120.com

GÖTEBORG/SÄVEDALEN: Värmekällan Väst AB, Industrivägen 55. 020-565 000. www.ivtcenter.se

KUNGÄLV: Ytterby Rör AB, Truckgatan 2. 0303-921 45. www.ytterbyror.se

IVT
VÄRMEPUMP

HÄRLIGA HÖST!

Harmoniska färger i trygg miljö

Med SENS får du harmoniska kulörer för glada, trygga hem. Måla med produkter som sätter familjens hälsa i fokus. SENS har ingen färglukt, ingen skadlig emission och ger ett fint hållbart resultat. Få personliga tips och råd kring hur du kan inreda ditt hem på sens.jotun.se.

SENS - Måla tryggt med fint resultat

SENS 8302 LAGERTRÄD

SENS 2856 WARM BLUSH

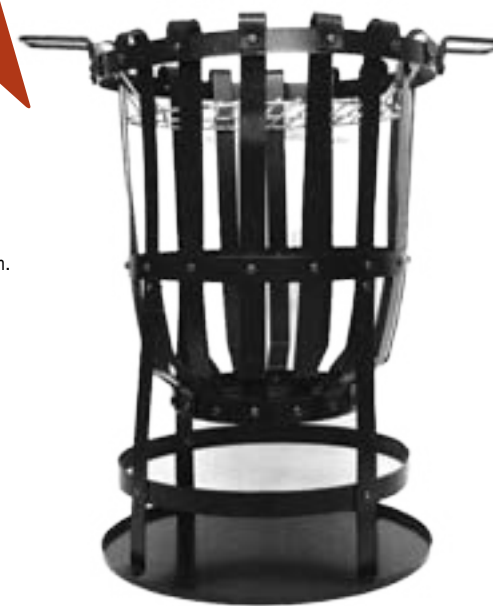
SENS 10580 SOFT SKIN

399:-

Eldkorg

med grillgaller och markplåt. Svart. Höjd: 60cm. Diameter: 41cm. Levereras omonterad.

g

Järnia Frölunda, Klangfärgsgatan 10. Tel 031-29 21 35.
frolunda@jarnia.se

Järnia Lerum, Aspenäsvägen 2. Tel 0302-109 80. lerum@jarnia.se

Gäller så långt lagret räcker, dock längst t o m 20/11 2017. Med reservation för eventuella tryckfel eller slutförsäljning.

För öppettider se jarnia.se

S:T ERIKS

HEDA
MURAR SOM LYFTER TRÄDGÅRDEN.

Öppet: Vardag 7-16, Torsdag 7-18

MINERA
SKIFER

Benders

JÄRNIA

Vi hjälper dig välja rätt

DE VÄRMER GÅRDEN MED SMART TEKNIK

Familjen Johnsson har lyckats sänka värmekostnaderna på sin 1800-talsgård rejält. Hemligheten är en värmepump som, med hjälp av uppkopplade funktioner, kan optimera uppvärmningen efter energibehov och elpriser.

TEXT&FOTO: LARS BÄRTÅS

Andreas Johnsson har, tillsammans med sin fru Frida, ägnat de senaste åren åt att rusta upp sin släktgård utanför Hässleholm. Den lantliga gården är över hundra år gammal och paret har försökt bevara och återställa mycket av boningshusets historiska karaktär.

– **HUSET RENOVERADES SENASTE GÅNGEN** på 1970-talet, enligt den tidens ideal. Nu har vi ändrat mycket av inredningen, bytt ut fönster och byggt om entrén med äldre dörrar, så att vi får mer känsla av hur det

kunde se ut förr, kring tidigt 1900-tal.

I ÖVRIGT LEVER FAMILJEN knappast i det förflutna. Tvärtom, deras boende präglas i hög grad av ny teknologi och höga krav på komfort.

– Vi bor förvisso ute på vischan, men lever i princip lika modernt och bekvämt som i en storstad.

Boningshuset är på 240 kvadratmeter, inklusive en uppvärmd källare. När paret flyttade in insåg de att uppvärmningen var ett av de mest akuta problemen. Hu-

set värmdes av en äldre vedpanna som slukade ved motsvarande cirka 36 000 kilowattimmar el per år. Detta trots att vissa rum brukade stå kalla under vintern.

– Vi har tillgång till skog, så i teorin hade vi kunnat elda med egen ved utan kostnad. Men vi önskade ett bekvämare alternativ, inte minst med tanke på att vi blivit småbarnsföräldrar.

FAMILJEN BESTÄMDE SIG FÖR att satsa på en värmepump. Valet blev markvärmepump med 10 kilowatts effekt.

Via en mobilapplikation kan familjen enkelt övervaka uppvärmningen

– Vi har en stor leråker alldeles utanför huset, så en sådan värmepump passade oss bäst.

Värmepumpen hämtar värmen ur jorden via två kollektor-slangar på 400 meter vardera. För att trygga hushållets varmvattenbehov har man installerat en separat varmvattenberedare på 300 liter. Trots att energianvändningen ökat är den totala förbrukningen inte mer än cirka 13 000 kilowattimmar om året, inklusive hushållselen.

– Elkostnaderna har blivit så pass låga att vi inte behövt göra några omfattande energiåtgärder i huset, förutom att byta de gamla fönstren som var i dåligt skick.

ANDREAS HAR VALT ATT UPPGRADERA markvärmepumpen med funktioner som gör det möjligt att styra och anpassa elanvändningen på ett smart sätt. Via en mobilapplikation kan familjen enkelt övervaka uppvärmningen, se förbrukningshistorik och få larm ifall det inträffar en driftstörning i värmesystemet.

– Via appen kan vi till exempel styra uppvärmningen av varmvattnet och säkerställa att det finns extra varmvatten för jacuzzin när det behövs.

PARET HAR OCKSÅ LAGT TILL en webbtjänst som innebär att värmepumpen hämtar information om det kommande dygnets elpriser på den nordiska elbörsen, Nordpool.

– Med den informationen kan värmepumpen optimera upp-

värmningen efter rådande elpriser, så att värmepumpen gasar när priset är lågt och bromsar när priset är högt. Allt sker per automatik och man märker ingen skillnad på komforten inomhus, eftersom huset i sig klarar att hålla värmen inom klimatskalet ett bra tag.

FÖR ATT KUNNA DRA NYTTA av funktionen måste man som husägare ha ett timprisavtal hos ett elhandelsföretag. Familjen tecknade ett sådant avtal redan 2014 i samband med att värmepumpen uppgraderades.

Värmepumpen optimerar per automatik uppvärmningen efter rådande elpriser.

– Det är svårt att säga hur mycket funktionen sparar, men jag kan tänka mig att det rör sig om 5-10 procent av värmekostnaderna, säger Andreas.

ATT STYRA UPPVÄRMNINGEN efter elpriserna sparar inte bara pengar. Det gagnar också miljön, framhåller Andreas och Frida. – Om tekniken används i större skala kan det bidra till att jämna ut effektuttaget i elnätet och därmed minska behovet att tillföra el från fossila energikällor. Det känns bra om vi som husägare kan dra vårt strå till stacken och gynna utvecklingen av mer grön el.

”Att styra uppvärmningen efter elpriserna sparar inte bara pengar. Det gagnar också miljön.”

BRA ATT VETA OM VED

VILKEN VED ÄR BÄST? Generellt sett är inget träslag bättre än andra när du eldar i en braskamin. Lätta träslag är enklare att klyva och lättare att antända, därför är de utmärkta när du tänder. Lätta träslag brinner dock upp snabbare än de tunga träslagen.

Det är bästa är att kombinera lätta och tunga träslag om du vill elda effektivt och mest ekonomiskt. Tänd brasan med de lätta och fyll sedan på med de tunga.

VILKEN TRÄSORT VÄRMER MEST? Alla träsorter värmer ungefär lika mycket per kg ved. Träsorterna är dock inte lika kompakta, så volymen skiljer per kilo.

Värmevärdet i 1 kg torrt trä (0% fukt) är ca 5,3 kWh, det motsvarar cirka ½ liter olja.

Det man realistiskt kan räkna med är att man får ut ca 2000-3000 kilowattimmar per kubikmeter fast ved*.

*Fast kubikmeter ved är den massiva volymen på veden, luften mellan vedträna är då borträknad.

ARBETA ALDRIG ENSAM I SKOGEN.

KAMPANJPRISER!

CS 2245 S: **3 990 KR** (ORD. PRIS 6 000 KR)
CS 2252: **5 990 KR** (ORD. PRIS 7 800 KR)
CS 2253: **6 990 KR** (ORD. PRIS 8 500 KR)
FC 2245: **5 990 KR** (ORD. PRIS 7 900 KR)

Läs mer på WWW.JONSERED.SE

* Kampanjpriset gäller till den 31/12 2017 eller så långt lagret räcker. Vi reserverar oss för eventuella tryckfel.

Göteborg: Göteborgs Skog & Trädgård, 031-68 38 80
Kungälv: Kungälv's Skog & Trädgård AB, 0303-183 00

Jonsered
A WORKING LIFE™

Jan-Erik Nowacki, teknisk rådgivare på SKVP, Svenska Kyl & Värmepumpföreningen.

Värmepumparna blir allt effektivare och "smartare". Villa & Fritid tittar närmare på tekniken och hjälper dig att hitta rätt värmepump för huset.

TEXT: LARS BÄRTÅS

VILKET ÄR DET VANLIGASTE uppvärmningssättet i nybyggda villor? Frågar du en husleverantör idag är svaret – en värmepump. I synnerhet dominerar frånluftsvärmepumpar som är effektiva och oftast enklare att installera än andra typer av värmepumpar.

EN FRÅNLUFTSVÄRMEPUMP återvinner värmen i ventilationssystemet och fungerar därför inte i äldre hus som saknar mekanisk ventilation. Många husägare väljer därför istället att installera en luft/vattenvärmepump eller berg/markvärmepump. Saknar huset vattenburen uppvärmning blir valet oftast en luft/luftvärmepump.

UNDER SENARE ÅR har värmepumparna generellt blivit mer effektiva, berättar Jan-Erik Nowacki, teknisk rådgivare på SKVP, Svenska Kyl & Värmepumpföreningen.

– En bergvärmepump till exempel, kan numera uppnå en årsvärmefaktor på 3,5 i kombination med radiatorer, eller 4 i kombination med golvvärme. Det innebär att du kan spara uppemot 70-75 procent vid byte från en traditionell elpanna.

DEN SENASTE GENERATIONENS värmepumpar använder ofta varvtalsstyrning för att få en högre energibesparing. Tekniken innebär att värmepumpen kontinuerligt anpassar driften efter husets aktuella energibehov. De flesta nya värmepumpar är också förberedda för nätuppkoppling, så att man kan övervaka uppvärmningen via en mobilapp. En del tillverkare erbjuder dessutom en smart webbtjänst som avläser elpriserna och styr uppvärmningen till tidpunkter under dygnet då elen är billigare (se vårt reportage i detta nummer).

– Elpriserna kommer nog att variera mer i framtiden, i synnerhet om kärnkraften stängs ner. Då kan smarta styrfunktioner medföra en rejäl kostnadsbesparing, säger Jan-Erik Nowacki.

VÄRM MED RÄTT PUMP

BERGVÄRME

Uppvärmning: Energin hämtas från en djupborrad brunn i berggrunden (energibrunn) på 100-250 meters djup. Under sommartid kan anläggningen ställas om så att det istället kyler huset och värmer borrhålet.

Passar: Vattenburet system med radiatorer, eller golvvärme i hus med högt energibehov.

Investering: 120 000-200 000 kr. Totalkostnaden påverkas i hög grad av borrhålet.

Tänk på! Borrhålets aktiva djup (djupet under grundvattenytan) har avgörande betydelse för värmesystemets effektivitet.

MARKVÄRME

Uppvärmning: Energin hämtas från marken via en nedgrävd kollektorslang i marken.

Passar: Vattenburet system med radiatorer, eller golvvärme i hus med medelhögt eller högt energibehov.

Investering: 100 000-130 000 kr. Totalkostnaden påverkas främst av anläggningsarbetet som kan variera beroende på hur markförutsättningarna ser ut.

Tänk på! Jordvärme kräver förhållandevis stor och lämplig markyta, drygt en kvadratmeter per meter slang.

LUFT/VATTENVÄRME

Uppvärmning: Energin hämtas ur utomhusluften, via en utomhusenhet, och överförs till huset via en inomhusenhet. Systemet ger högre värmeutbyte ju mildare klimatet är.

Passar: Vattenburet system med radiatorer, eller golvvärme i hus med medelhögt energibehov.

Investering: 80 000-110 000 kr. Driftkostnaden blir dock ofta något högre jämfört med en berg- eller jordvärmepump.

Tänk på! Placeringen av utomhusenheten är viktig, både ur estetisk synvinkel och med hänsyn till störande buller till grannen!

FRÅNLUFTSVÄRME

Uppvärmning: Energin hämtas från inomhusluften som går ut via ventilations-systemets frånluftskanal.

Passar: Vattenburet system med radiatorer, eller golvvärme i hus med lågt till medelhögt energibehov. Huset måste ha ett mekaniskt ventilationssystem.

Investering: 60 000-100 000 kr.

Tänk på! Värmepumpens luftfilter bör rengöras regelbundet.

5 VANLIGA VÄRME-PUMPAR

LUFT/LUFTVÄRME

Uppvärmning: Energin hämtas ur utomhusluften via en utomhusenhet och överförs till inomhusluften via en annan fläktenhet inomhus. Pumpen kan även användas för luftkonditionering sommartid och brukar även ha funktioner som luftrening, avfuktning och underhållsvärme inomhus.

Passar: Som komplement till det ordinarie värmesystemet, vid till exempel direktverkande el.

Investering: 15 000-25 000 kr.

Tänk på! En öppen planlösning underlättar värmespridningen inomhus. Fläktenhetens luftfilter och lameller bör rengöras regelbundet.

ROT-AVDRAG

Beräkningen av ROT-avdrag brukar göras utifrån en fastställd schablon. Vid installation av berg/markvärmepump antas att 35 procent av den totala kostnaden utgör arbetskostnad och att hälften av det beloppet kan dras av som ROT-avdrag. Motsvarande schablon för en luftvärmepump är 30 procent.

RÅD VID KÖP AV VÄRMEPUMP

* Titta på de praktiska förutsättningarna i huset för att installera en värmepump. Hushållets nuvarande och framtida energibehov (tillbyggnader mm) bör vägas in.

* Kontakta miljökontoret eller motsvarande i din kommun och ta reda på vilka tillstånd som krävs innan du bestämmer dig.

* Läs på om värmepumpar och kolla oberoende tester (t ex på Energi-myndigheten). Förutom prestanda kan fabrikatens design (t ex varmvattenvolym) och användarvänlighet påverka ditt val.

* Ta in offerter från flera leverantörer. I offerterna ska det tydligt ska framgå vad som ingår i priset samt villkoren för leverans, drift och underhåll.

Offerten ska även omfatta igångkörning och injustering av den nya värmeanläggningen. Installatören ska dessutom kunna erbjuda en väl underbyggd energibesparingskalkyl.

HEJ, VI ÄR FAMILJEN NIBE 2017

Vi är designade och utvecklade för dig och ditt hem. Oavsett vilken typ av hus du bor i eller vad ditt energibehov är, ger vi dig det perfekta inomhusklimatet. År ut och år in. Vi är smarta och laddade med tekniska innovationer som du enkelt kan styra i din vardag. Med din mobil eller läsplatta kan du enkelt bestämma vad vi ska göra eller kolla hur vi mår. Från jobbet eller hängmattan.

Vår mångåriga erfarenhet och tusentals timmar av utveckling speglas i vårt breda produktsortiment. Läs mer om familjen NIBE och andra produktinnovationer på nibe.se/varmepumpar.

VI SÄLJER OCH INSTALLERAR NIBE VÄRMEPUMPAR

Hönö Värmeservice AB
Bustadvägen 23, 475 40 HÖNÖ
0705-970 031, Johan Jokiranta

DeliVent
www.delivent.se

"Jag gör något bra för miljön och får 7-9% avkastning varje år – det ger mig en känsla av frihet!"

Nyckelfärdig solkraft för ditt hus – enkelt och tryggt, från första kontakt till installation och driftövervakning. Vi hjälper dig hela vägen. Kontakta oss så berättar vi mer!

Ett räkneexempel:

Kostnad för solkraftsanläggning	98.600:-
Elbesparing över livslängden	219.000:-
Ekonomisk vinst	120.400:-

Kostnadsfri kalkyl & offert!

Kontakta oss för ett kostnadsfritt förslag: 013-39 20 40 offert@ppam.se
Sveriges meste solkraftsleverantör med över 900 unika installationer, egen forskning och utveckling!

PPAM.SE

Gläds över solen. Jörgen Strandberg har investerat i ett nytt tak som gör nytta för miljön och minskar hans elräkningar.

NYA TAKPANNOR GER JÖRGEN EL

Jörgen Strandbergs 70-talsvilla har klätts med ett nytt tak. De nya takpannorna är inte bara snygga – de levererar dessutom solel till familjens hushåll.

TEXT&FOTO: LARS BÄRTÅS

För två år sedan bestämde sig halmstadsbon Jörgen Strandberg för att byta taket på sin villa, som är byggd 1970.

– Jag hade märkt att det ursprungliga underlagstaket, som bestod av plyfaplat- tor, börjat bågna och suga åt sig fukt. När jag insåg att taket behövde bytas tyckte jag att det kunde vara ett bra tillfälle att också installera solceller, berättar han.

FRÅGAN VAR BARA hur det skulle se ut? Att lägga solpaneler ovanpå nya takpannor var inte optimalt, tyckte han.

– Det känns ju som ”kaka på kaka” och hade inte heller blivit särskilt snyggt.

JÖRGEN BÖRJADE FUNDERA på ett annat alternativ och tog kontakt med ett lokalt företag, som är specialiserat omläggning med solcellstak. Efter att ha diskuterat olika lösningar presenterade företaget ett nytt system som man fått tillverknings- rättigheter till: takpannor med inbyggda solceller.

– Jag erbjöds en totalentreprenad med bra garantier och tyckte att det kunde bli en snygg lösning som dessutom höjer värdet på huset.

SOLCELLSTAKET STOD KLART i augusti förra året. På ena sidan av taket ligger vanliga släta betongpannor och på den andra, som vetter mot öst-väst, ligger 600 solcellspannor med samma format och utseende som de övriga pannorna. Varje solpanna har en effekt på cirka 15 watt och efter ett års bruk har de totalt levererat närmare 8 000 kilowattimmar el. – Jag brukar hålla koll på elproduktio-

nen via mobilen och kan se att solpannorna ger bra utbyte även i disigt och molnigt väder.

JÖRGEN VÄRMER SIN 70-TALSVILLA med direkt- verkande el och förutom att minska elräkningarna kan han under sommarhalvåret sälja överskottsproduktion från solcellstaket till ett elhandelsföretag. Han får också skattereduktion med 60 öre per kilowattimme, samt en mindre slant i nätersättning för att han levererar förnybar el till nätagaren.

– Det kommer nog ta rätt lång tid innan taket är betalt. Å andra sidan skulle ett tak med vanliga pannor aldrig betalat sig, det hade enbart varit en kostnad. Nu har jag istället ett tak som både sänker mina elräkningar och gör nytta för miljön, säger Jörgen.

Solcellspannan i närbild.

TRE TYDLIGA TRENDER
TRENDER
Mystic Garden är ett mörkt och magiskt tema som lyfter udda och underliga designval, dunkelhet och förfall. Färgerna är basala med svart, vitt och grått som grund. Materialvalen är bland annat ull, svart läder och präglad skinn, men också kristaller och oxiderade ytor. – Här finns mycket inspiration från konstnärliga uttryck med brända material, prismor och aska. På växtsidan ser vi de torkade rosorna från 90-talet som kommer igen. Den vissnade blomman och de organiska processerna där man ser förfallet komma fram är tydligt just nu. Mycket mörka växter och skulpturer, sade Elin Frendberg, vd på Swedish Fashion Council, när hon föreläste om trender på Elmia Garden.

De rostiga blom- morna gör sig även i en brudbukett. Foto: Elena B Österdahl

Fakta

SOLPANNAN

Solpannan är en slät takpanna i tegel eller betong som förses monokristallina solceller, ingjutna i ett specialbehandlat hårdigt ytskikt.

Vid installation kopplas solpan- norna ihop med varandra, enligt samma princip som vanliga solcellspaneler, och elen matas till en konventio- nell växelriktare.

Effekten på en solcellspanna är 15 watt, vilket motsvarar drygt 150 watt per kva- dratmeter.

Prisnivån för solcellspannor är cirka 15-30 procent högre jämfört med konventionella solpaneler.

Prisnivån för takomläggning med sol- pannor är ungefär dubbelt så hög som för ett takbyte med vanliga pannor. Däremot ger solpannorna en avkast- ning via elproduktionen så att taket blir betalt efter cirka 20 år.

Urban Backyard | Mystic Garden | Mother Nature

Mother Nature är en enkel stil med en nyfikenhet på det naturliga i kroppen, jorden och materialen med mjuka former, volym, naturliga material och en jordnära färgskala. Materialen är bland annat terrakotta och oglaserade ytor med organiska tryck och former.

I hemmet är det svampens tur att ta över efter ugglan och ananasen som prydnad. Svamp kan också användas i planteringar för att rensa gifter ur jorden.

Elena Berg Österdahl är kanske mest känd för sina blommor i metall som med sina olika lager av rost skapar magi och de passar utmärkt i ”Mystic Garden”.

/www.bergosterdahl.se

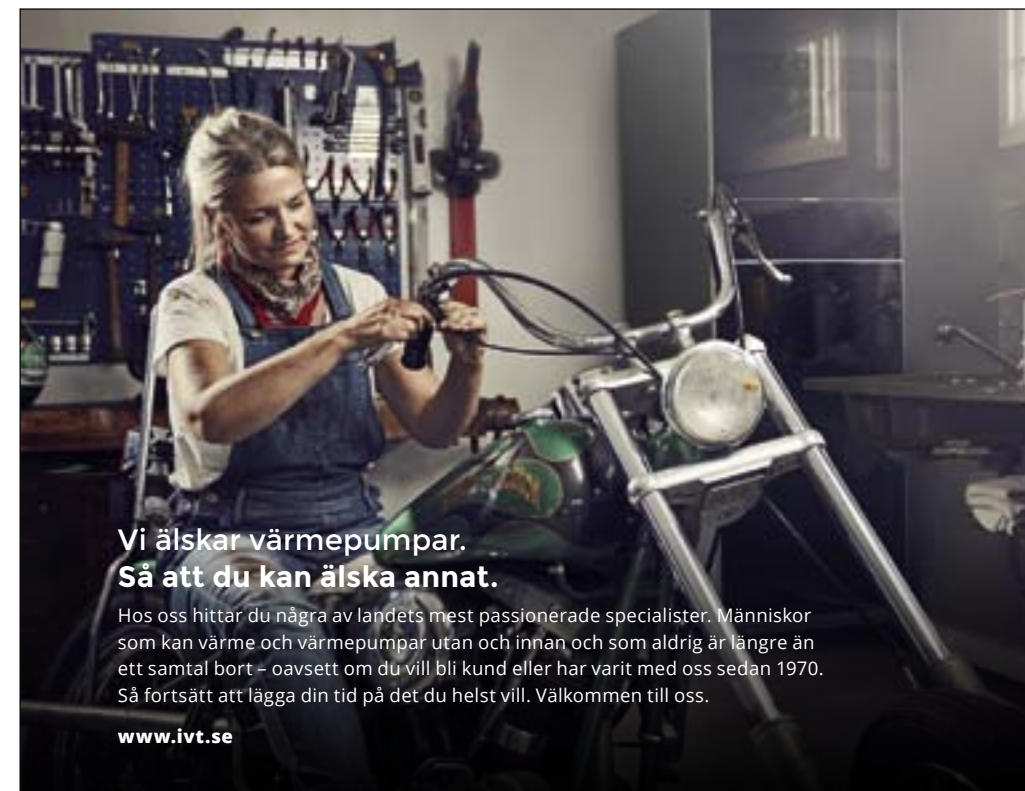
Urban Backyard, tar oss tillbaka till 90-talet och den brittiska arbetarscenen. Skräpmaterial lyfts upp och blir fint och nytt med hop- plock av material och objekt som vanligtvis är långt ifrån varandra.

– Vi ser nya konstellationer och planteringar i säckar, starka färger och grafiska element. Funktionsobjekt, som till exempel verktygslådan, blir dekorationsobjekt. Vi ser mycket urban odling med pop- up trädgårdar i städer och det är drivet och kul och lekfullt helt utan pekpinnar. Allt är tillåtet, säger Elin Frendberg.

Många planter tätt ihop i en annorlunda ”kruka” och du har ett vackert blick- fång.

Denna roliga plantering såg designern Jan Rundgren på sin trend- spaning på trädgårdsmäs- san Malvern Spring Show i England.

Foto: J Rundgren

Vi älskar värmepumpar. Så att du kan älska annat.

Hos oss hittar du några av landets mest passionerade specialister. Människor som kan värme och värmepumpar utan och innan och som aldrig är längre än ett samtal bort – oavsett om du vill bli kund eller har varit med oss sedan 1970. Så fortsätt att lägga din tid på det du helst vill. Välkommen till oss.

www.ivt.se

GÖTEBORG/KÅLLERED: Ericssons Rör & El AB. Gamla Riksvägen 150. 031-797 16 10. www.ericssonsror.se
GÖTEBORG/SÄVEDALEN: Värmekällan Väst AB Industrivägen 55. 020-565 000. www.ivtcenter.se
GÖTEBORG/SÄVEDALEN: Göteborgs Värme & Bygg AB. Industrivägen 55. 0708-52 06 18. www.gvbgoeteborg.se/
KUNGÄLV: Ytterby Rör AB. Truckgatan 2. 0303-921 45. www.ytterbyror.se

IVT
VÄRMEPUMPAR

SNYGGA TAK MED SOLENERGI

Solenerginyhet. Shing-Elpannan är en takpanna med inbyggda solceller som nyligen lanserats i Sverige.

TEKNIKEN MED INTEGRERAD SOLENERGI är på snabb frammarsch och idag kan en husägare som vill byta tak välja att använda solpaneler som takbeklädnad istället för traditionella takpannor.

– Tekniken med byggnadsanpassade solceller är på gång i Sverige. Främst förekommer det på större byggnader i offentlig miljö, men det görs även installationer hos enskilda husägare, säger Johan Lindahl, talesperson för Svensk Solenergi.

ETT SVENSKT FÖRETAG som nischat sig mot takintegrerade solceller är Measol, som levererar det patenterade systemet Solitek Solrif. Systemet består av så kallade glas/glasmoduler med monokristallina kiselsolceller som lamineras mellan två skikt av härdat glas, likt en bilruta. Modulerna omges av svarta aluminiumramar och fästs ihop med gummlist för att ge ett mer diskret och enhetligt utseende på taket.

– De system vi hittills levererat har husägarna själva låtit montera, så installationsmässigt är det inga svårigheter alls. Man skruvar ihop systemet ovanpå bärläkten med krokarna, enligt samma princip som en vanlig taktäckning

med ventilerande luftspalt under, säger Marcus Nylund, solcellsexpert på Measol.

OM DU VILL PRODUCERA SOLEL men föredrar utseendet hos traditionella takpannor – finns det också alternativ. Nyedal Solenergi tillhör de första företagen i Sverige som börjat tillverka och installera ”Solpannan”. Utseendemässigt är det en slät takpanna i standardformat som försetts med ett ytskikt av ingjutna monokristallina solceller.

– Solpannorna kan enkelt kombineras med vanliga tegel- eller betongpannor

FOTO: MEASOL

Solcellstaket Solitek Solrif.

av samma modell, så att hela taket blir estetiskt enhetligt, berättar företagets vd Markus Svensson.

Att byta tak är en stor och kostsam åtgärd. Men på lång sikt kan det nya taket bli en fördelaktig investering – tack vare inbyggda solceller.

TEXT: LARS BÄRTÅS

Solpannan har utvecklats och testats i England, där ett 30-tal installationer hittills gjorts. I Sverige finns nu systemet på två villor i Halmstad. (Se vårt reportage om Jörgen Strandbergs villa).

ETT ANNAT SVENSKT FÖRETAG som satsat på nischen med solcellspannor är Soltech Energy. Företaget lanserade i höstas produkten ShingEl, en takpanna med inbyggda tunnfilmssolceller. ShingEl-pannorna har bland annat installerats på ett parhus i den nybyggda stadsdelen Vallastaden i Linköping, i samarbete med Myresjöhus.

SOLTECH ENERGY VAR TIDIGT UTE med att lansera ett solvärmesystem med takpannor i glas. Men numera har man lämnat tekniken med solvärme och istället inriktat sig helt på ”estetiskt tilltalande lösningar” för sole.

– Den estetiska faktorn kommer få en allt viktigare betydelse för privatpersoners vilja att investera i sole. För många husägare är det inte längre priset som är hindret, utan snarare utseendet på solcellsanläggningen. Man vill ha ett snyggt tak och då duger det inte med vanliga solcellspaneler, säger Stefan Ölander på Soltech Energy.

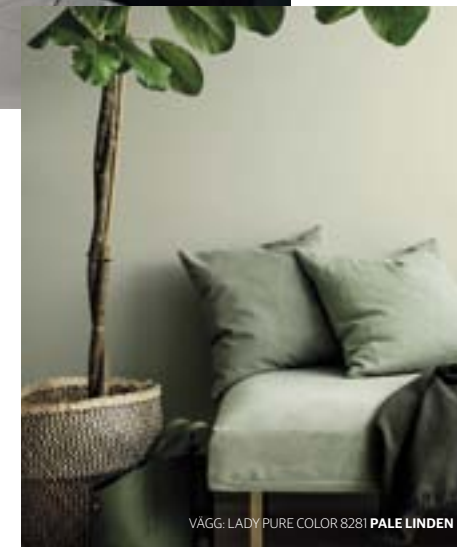
VÅR VACKRASTE VÄGGFÄRG NÅGONSIN – ÄNNU VACKRARE

Nya LADY Pure Color ger rummet en helt speciell atmosfär. Väggarna får ett supermatt, mjukt och exklusivt utseende. Den unika kulöråtergivningen ger ett sobert och sinnligt uttryck.

LEV MED FÄRGER. Grönt är färgen för förnyelse och nytt liv. Frödiga palmer och tropiska skogar i Indokina. Sinnesron som du finner i grönskande landskap och i djungelns jadefärgade vatten. Kulörerna för med sig essensen av dessa omgivningar in i ditt hem.

När väggarna målas i en ny, vacker kulör, förvandlas både rummets stil och känsla.

Av trycktekniska skäl kan kulörerna avvika från originalkulörerna.

TIDENS TENDENSER. Nu vill vi omge oss med blå-gröna nyanser. Färger som tar med naturens energirika atmosfär in i ditt hem. Den helt unika kulörupplevelsen får du med nya LADY Pure Color.

VÄGG: LADY PURE COLOR 6352 EVENING GREEN

NYA LADY PURE COLOR är nu ännu mattare och ännu vackrare. Med den nya supermatta finishen kommer färgnyanserna helt till sin rätt. Se de nya kulörerna från LADY, bli inspirerad och få kulörråd på ladyinspirationsblogg.se.

God smak förtjänar det bästa

FÄRGBODEN
GÖTEBORGS FÄRG OCH TAPETKOMPANI

Flygledarevägen 1, Torslanda
031-92 33 85 www.fargboden.se

**happy
homes**
MÖLNDAL

Argongatan 3, Mölndal. 031-87 67 00
www.happyhomes.se/molndal

Färg i Väst
KLANGFÄRGSGATAN 8 VÄSTRA FRÖLUNDA
031 - 69 07 20
INFO@FARGIVAST.SE WWW.FARGIVAST.SE

**Lasse's
Färg & Tapeter
Båtsmanstorpet**

Askims Kyrkväg 46, Askim
031-45 11 34 www.lassesfarg.nu

FÄRG SPECIALISTEN
KUNGÅLVA

Långedragsv 102, Västra Frölunda
031-29 95 01 www.fargspecialisten.se

TAPETGALLERIET
PÅ BACKAPLAN VID KVI LÅSÄCKEN

Ångpannegatan 2, Göteborg
031-779 07 20 www.tapetgalleriet.com

**happy
homes** **ivars**
GLÖDJE FÖR HEMMET

Aschebergsg. 23, Göteborg. 031-711 00 20
www.happyhomes.se/vasastan

TAXNÄS FÄRG
färg vägg golv kakel

Göteborgsvägen 4, Lerum. 0320-719 62
www.nordsjoidedesign.se

EL FRÅN SOLEN VÄXER KRAFTIGT I SVERIGE

Många tror att el från solen kanske är något för morgondagen, men PPAM Solkraft från Ljungsbro gjorde i dagarna sin 1000:e installation hos familjen Kremsl i Linköping.

VARFÖR VALDE NI SOLKRAFT?
– Det är flera saker som inspirerat oss att installera solkraftverk. Jag reser mycket i Tyskland och där sitter solpaneler på var och vartannat hus. –Min far sålde en stuga i skärgården, det första den nya ägaren gjorde var att skruva upp solpaneler. Efter att jag sett på solkartan hos kommunen inser jag att vårt hus är lämpligt för sol, säger Peter Kremsl från tåget på en av sina arbetsresor.

ANLÄGGNINGEN beräknas över sin livstid att leverera 350 000 kWh och spara 200 000 kronor åt familjen. Och en mer närproducerad el går det inte att få, endast en sladd från taket.

VARFÖR VÄLJER FLER OCH FLER SOLKRAFT?
– Många av våra kunder upptäcker att om man producerar egen el från solen så tjänar man pengar, samtidigt som man blir miljövänligare. När vi startade bolaget angav kunderna främst miljön som argument när de installerade sol, i dag är även pengarna en drivkraft. Då vi själva drivs av miljöengagemang känns det bra, vi får en större kundgrupp som ställer om till förnyelsebar energi. Ekonomi och miljö går hand i hand, det är bra för framtiden, säger Elin Molin VD på PPAM.

PPAMs installatörer utför installation på södersidan av familjen Kremsls tegeltak.

Nyheter SOLENERGI

Statistik visar att om någon installerar en solcellsanläggning på en viss gata ökar sannolikheten för att det blir fler i just det området.

Intresset för solenergi är stort och fortsätter att växa kraftigt visar en ny kartläggning från Svensk Solenergi

Privata solelproducenter slipper momsredovisa.
Från och med årsskiftet 2017/2018 behöver inte privatpersoner längre momsregistrera, om man säljer för mindre än 30.000 kronor per år.

Bygglövsreglerna för solenergianläggningar ses över.
Regeringen har gett Boverket i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett generellt undantag från kravet på bygglov, vid montering av solcellsmoduler och solfångare på byggnader. Utredningen utförs av Boverket och ska presenteras senast den 31 oktober 2017.

LÅT INGENTING STOPPA DIG. Ny batteristyrka från STIHL.

- TRIMMER FSA 56** rek. pris 2.290:-
- MOTORSÅG MSA 120 C-BQ** rek. pris 3.590:-
- LÖVBLÅS BGA 56** rek. pris 2.590:-
- HÄCKSAX HSA 56** rek. pris 2.590:-
- GRÄSKLIPPARE MSA 235** rek. pris 4.990:-

NYHET!

Stihl.se

ASKIM GÖTEBORGS SKOG & TRÄDGÅRD AB 031-68 38 80
KODE KODE MASKIN & MARIN 0303-502 90
KUNGÄLV KUNGÄLVS SKOG & TRÄDGÅRD 0303-183 00

KUNGÄLV ROMELANDA MOTORSÅGSSERVICE 0303-22 39 00
KÄLLERED AGRIA TRÄDGÅRDSMASKINER AB 031-790 47 00
PARTILLE PARTILLE SKOG & TRÄDGÅRD AB 031-340 28 24

STENKULLEN L-M MASKIN 0302-222 70
VÄSTRA FRÖLUNDA TOOLAB 031-87 83 85

Fem lokala bygghandlare med stora resurser!

Hos oss hittar du kvalitet – kunskap – service. Här får du råd och hjälp.
Vi bryr oss om slutresultatet på ditt byggprojekt och därav vårt kundlöfte – Vi får bygget att snurra!

terra by **STENI**
SOCKELSKIVA

TERRA by STENI är en sockelskiva av glas fiberarmerad polymerkomposit med en yta av krossad natursten. Den är mycket lämplig för inklädnad av socklar, vindskydd, garage, stödmurar mm. Finns i grått, vitt och svart.

FÖRNYA DIN SOCKEL PÅ 1-2-3

STENI
LASTING EXPRESSIONS

Finns i väl sorterad bygghandel eller gå in på:
www.steni.se

Decra
Tak som stormtrivs

En vacker dag i skärgården. Vilket väder är det de andra 364 dagarna?

Decra
Ett komplett taksystem för utsatta lägen.

Icopal Decra
Ingen skyddar huset bättre | icopal.se

lindab | vi förenklar byggandet

Lindabs system för takavvattning är marknadens mest omfattande och beprövade takavvattningsprogram. Det monteras snabbt och enkelt utan fogmassa eller specialverktyg och med ett brett kulörprogram ger det dig maximal valfrihet och alla möjligheter till en perfekt lösning.

Läs mer på www.lindab.se

Lindab

BYGGA NYTT ELLER RENOVERA?

HUNTONIT ÄR STÖRST PÅ FÄRDIG-MÅLADE TAK- OCH VÄGGSKIVOR

HUNTONIT huntonit.se **ASTMA- OG ALLERGIFÖRBUNDET**

August Barks gata 24
Västra Frölunda
Tel 031-45 08 50

Hedsvägen 2
Kode
Tel 0303-500 30

Byggmästaregatan 3
Kungälv Tel 0303-625 00
Älvängen Tel 0303-39 10 00

Kärrlyckegatan 26
Göteborg
Tel 031-54 20 60

Priser inkl. moms.

Lokala avikelser i sortiment och lagerhållning kan förekomma.

BRASKAMINEN GER DIG TRIVSEL & VÄRME

3 KAMINTYPER

Man kan göra en uppdelning efter 3 principer.

STRÅLKAMINER nackdelen med dessa är att kaminens yta blir mycket varm och den närmaste omgivningen uppvärms mycket kraftigt. Få av de kaminer som produceras i dag är strålkaminer.

KONVEKTIONSKAMINER, är de mest förekommande på marknaden i dag, har en utvändigt mantel som är öppen i toppen och botten. Luften mellan själva kaminen och yttermanteln värms upp, den varma luften sänds ut och cirkulerar i rummet och värmen fördelas bättre än vid strålkaminerna.

LAGRINGSKAMINER ackumulerar värmen från braskaminen för att därefter avge värmen över en längre period.

ÄR DET LÖNSAMT MED NY KAMIN?

Ja, nyare braskaminer har en verkningsgrad på runt 80 procent. Öppen spis, utan insats, har en verkningsgrad på cirka 5 procent. En äldre braskamin har oftast inte mer än 60 -procentig verkningsgrad.

Detta gör att en ny kamin minskar vedbehovet och därmed kostnaden per år, dessutom har de mycket mindre utsläpp av oförbrända kolväten och stoft.

FÄRGGLAD KAMIN

Keddy K1100 champagne har en gjutjärnskonstruktion med en omramning i blank plåt, glaslucka och glastopp.

Ingen eld utan bra skorstensdrag

Inte ens den bästa braskaminen kan fungera ordentligt om den inte har anslutits till en bra skorsten. En dåligt isolerad eller för låg skorsten kommer ofta att ge dåligt drag. Dåligt drag ger dålig förbränning och rökutslag när luckan öppnas.

EXTERN FORBRÄNNINGSLUFT

En extern lufttillförsel till kaminens förbränningstapp är ofta nödvändig i nya hus, eftersom husen är mycket täta. I täta hus kan det lätt skapas undertryck som medför att braskaminen inte kan fungera korrekt.

TOPP- ELLER BAKUTGÅNG

Bakutgångslösningen kräver ett bra drag från skorstenens sida, då denna lösning skapar mer motstånd för röken väg. Röken vill helst gå den naturliga vägen – uppåt.

DEKORATIV KAMIN

Nordpeis Amsterdam levereras i vanlig obehandlad betong. Murspi-sen har en liten dekorativ vedhylla i den ena sidan.

RENGÖRING

Kontrollera alla packningar och rörliga delar innan eldningssången börjar samt rensa och rengör kaminen invändigt när eldningssången är över.

Aska töms ut ur spisen efter behov, men var försiktig, finns glöd i askan riskerar du att starta en brand, om glöden kommer i kontakt med något brännbart.

Glaset rengörs antingen med glasrengöringsmedel eller med lite vatten på ett stycke hushållspapper som doppas i askan och används för att skrubba glasrutan invändigt.

Kaminens yta rengörs med en torr trasa, en mjuk torr borste eller en mycket hårt urvriden fuktig trasa. Använd aldrig vatten eller rengöringsmedel på de målade ytorna.

Asksug /Kärcher

4

METODER ATT KONTROLLERA VEDENS TORRHET

1. Köp fuktmätare och mät på vedträna, vatteninnehållet ska vara max 20 %.

2. Slå vedstyckena mot varandra. Torrt ved ger en skarp klang. Våt ved ger ett dämpat ljud.

3. Spotta på vedstyckets ena ände eller doppa den i tvålatten. Blås hårt i den andra änden. Om luften släpper igenom så att vätskan bubblar är veden torr.

4. Om veden inte brinner med en klar gul flamma utan utvecklar mycket rök så är den inte tillräckligt torr.

Fuktmätare / elda

MATCHANDE VEDFACK

Till Contura 330 kan du välja ett matchande vedfack, som du bygger efter dina egna önskemål. Vedfacket finns i tre olika storlekar och går även att komplettera med en utdragslåda.

Höstens varma erbjudanden!

2 000 kr skorstens-rabatt!*

Contura 556T Style
22 900 kr /1 047 mån**
ord. 24 900 kr

Erbjudanden gäller t o m 26/11. * Gäller skorsten Premodul by Contura ** För mer information om avbetalningslösningar kontakta din Eldbutik.

Eldbutiken Göteborg C Marieholmsgatan 1 | mån-tors 10-18, fre 10-13, lör 11-14, lunchstängt mån-tors 13.00-13.45
Eldbutiken Möndal Ekenleden 13 A | mån-tors 10-18, fre 10-15, lör 10-14
www.eldbutiken.se

Vi gör din värmepump ännu bättre.

En värmepumpsservice är minst lika viktig som en service av din bil. Vi kontrollerar att allting fungerar som det ska. Vi byter ut de delar som är släta och rengör filtern. Och självklart optimerar vi värmepumpens inställningar så att den värmer upp ditt hus så effektivt som möjligt. Regelbunden service gör att du sänker dina värmekostnader samtidigt som du minskar risken för driftstopp. Kontakta oss, så hjälper vi dig - oavsett vilket fabrikat du har.

IIVT
VÄRMEPUMPAR

GÖTEBORGS EL&RÖRJOUR

031-500 120 • info@500120.com • www.500120.com
Aröds Industriväg 28, 422 43 Hisings Backa

LÅGT ENERGIBEHOV
Jøtul F 105 LL är anpassad för hus med lågt energibehov.

"Braskaminer med ren förbränning ger 80% mindre partikelutsläpp än gamla kaminer"

Svenska BräsvärmeFöreningen

TÄLJSTEN är en naturlig stenart som har en fantastisk förmåga att lagra värme. Denna sten används ofta till lagringskaminer, där man önskar en jämn värmeavgivning.

elda
BUTIKEN

HEM·VILLA & BOSTADSRÄTT

27-29 OKTOBER

Öppettider:

Fredag kl 10-18

Lördag kl 10-18

Söndag kl 10-17

<http://goteborg.hemochvilla.se/>

Isabelle McAllister

Foto: Gustav Kaiser
Källa: Stockholmsmässan

Foto: Gustav Kaiser / Källa: Stockholmsmässan

Allt för hemmet under ett och samma tak

Hem, Villa & Bostadsrätt är Nordens största boendemässa med produkter för hela hemmet. En komplett mötesplats för dig som ska renovera, bygga om eller bygga nytt. Här får besökarna rådgivning, kunskap och inspiration.

Rådgivning

Ta med dig ritning, foton eller tankar och idéer att diskutera med mässans experter på plats. Oavsett om du ska bygga hus, renovera hemma eller behöver hjälp med färg och form i inredningen så finns personer på plats som kan ge dig tips och råd.

Kunskap

Det är en plats för kunskap där du som besökare får svar på dina frågor och funderingar. Du får lära dig att hantera verktyg rätt, vad det innebär

att vara med i en bostadsrättsförening, hur man renoverar köket på bästa sätt och mycket mer.

Inspiration

Inspireras till att förnya ditt hem, bygga nytt hus, måla om, möblera om och mycket mer. Bli en bättre hemmafästare, få nya idéer till hur du kan planera din trädgård, inspireras till att bygga egna lösningar till ditt hem.

2016 besökte omkring 10 000 personer mässan. På Västsveriges bredaste boendemässa finner du ett brett utbud av utställare inom produktområdena bostadsrätt, bygg, energi, hemelektronik, inredning, el/design och funktion, kök och förvaring, utemiljö, VVS och bad med mera.

För alla mat- och dryckesälskare

Hem, Villa & Bostadsrätt i Göteborg har även produktområdet mat och dryck. Här får du provsmaka viner, ostar och gå på vinprovningar.

Mässans profiler som finns på plats under mässan är snickaren och tv-profilen **Björn Christiernsson**, inredaren och programledaren **Isabelle McAllister**, hantverkarna och tv-profilerna **Pirre & Mackan** samt trädgårdsmästaren **Linda Schilén**. På mässan får du träffa profilerna, bygga tillsammans med dem och ställa dina frågor om inredning, renovering, byggtankar och trädgård.

Allt inom vatten- & avloppsrening

Besök oss i Göteborg 27-29/10 på:

Hem, Villa & Bostadsrätt

i monter nr: **B 02:02**

www.baga.se

BAGA
rent på riktigt

Allaway visar hela sortimentet med maskiner och tillbehör på Hem & Villamässan i Göteborg 27-29.10.

Missa inte fina mässeerbjudanden

Monter C02:23

Telefonnummer monter:

0705-33 89 00

**MITSUBISHI
ELECTRIC**
VÄRMEPUMPAR

for a greener tomorrow

NYTT KRAFTPAKET FRÅN MITSUBISHI ELECTRIC

MSZ-LN
HERO
hjälten som värmer din vardag

Mitsubishi Electric kan stolt presentera den nya luft/luft värmepumpen **HERO**. Med högsta energiklass A+++, motsvarande nominell värmeeffekt ner till -15°C, inbyggd WiFi och drift ned till -35°C, är **HERO** framtidens värmepump.

www.minhero.se

Kom till Gör det själv-torget och pyssla med mässans stjärnprofiler!

Foto: Gustav Kaiser Källa: Stockholmsmässan

Sidobord och verktyglåda med Pirre och Mackan

Radarparet Pirre & Mackan har synts i bland annat Nya arga snickaren och Sommar med Ernst – på mässan kan du tillsammans med dem snickra ihop ett enkelt bord som även kan bli en piedestal för dina växter.

Mackan: Vi kommer även att prata om köksrenoveringar, om hur man kan göra underverk med små medel och miljötänk kring det.

Pirre: Vi vill inspirera till att vara kreativ och delar gärna med oss av våra tips.

Pilflätning med Linda Schilén

Linda Schilén är en välkänd profil med många strängar på sin lyra – trädgårdsmästare, föreläsare och konstnär.

– På Gör det själv-torget kommer jag att hålla workshop i att fläta växtstöd i pil, men jag kommer att vara lite överallt! Jag svarar på frågor vid Rådgivningen, och så föreläser jag dagligen om trädgårdsdesign och om att inreda med växter.

KOSTNADSFRI ARKITEKTRÅDGIVNING

Går du i byggtankar? Har du frågor om inredning av t ex kök/badrum/ vardagsrum mm? Hur utformar man bäst ett glasat uterum? Vad gäller för Attefallsstuga? Hur söker man bygglov?

Då ska du passa på att besöka Hem&Villamässan och ta hjälp av erfarna högskoleutbildade arkitekter. De bjuder på 20 minuters kostnadsfri rådgivning i sin monter på Mässan, där även bokningslista finns.

Tag med ritningar, tomtkarta, egna skisser, fotografier mm som beskriver ditt projekt ... samt ett öppet sinne.

Arkitekterna hittar många gånger lösningar som du kanske inte visste fanns ... och som även kan innebära kostnadsbesparingar för ditt byggprojekt. Välkommen att träffa en livs levande arkitekt för en trevlig pratstund...

Vin- och champagneprovnings - säkra din plats!

Passa på att lära dig mer om Alsace och Côtes du Rhône viner och hur de bäst kombineras med franska ostar. Eller smaka på champagne och lär dig mer om den mytomspunna drycken.

Under Hem, villa & bostadsrätt har du chansen att gå på vinprovning. Sommelier är la Orre Montan, vinskribent och lektor på restauranghögskolan vid Umeå Universitet. la diplomerades som en av Sveriges första kvinnliga sommelierer på Restaurangakademien och var med och startade Sommelierföreningen. la ar arbetat på Grand Hôtel och Franska Matsalen där vinkällaren och de franska ostarna spelade en viktig roll.

Champagne med författaren Andreas Kjörling

Inget är festligare än champagne, men vad kan du egentligen om de mytomspunna dryckerna? Ta chansen och lär dig mer tillsammans med Andreas Kjörling, prisbelönt författare och sommelier. Upptäck de olika smakerna, lär dig om vinernas tillverkning och historia och inte minst hur de bäst kombineras med mat. Inga förkunskaper krävs.

Var ute i god tid - vinprovningarna är mycket populära och sålde förra året slut! Förboka på nätet.

Ska du måla om?

Kom till Teknos monter på
Hem, villa & bostadsrätts-mässan
så får du en provburk med
din favoritkulör!

Välkommen till vår monter

C03:19

www.teknos.se

Trappstegsrenovering.se
- Vi ger din trappa och ditt golv nytt liv!

*Har din trappa
sett bättre dagar?*

LUGN - VI HJÄLPER DIG!

Låt oss klä in er trappa med nya plansteg
men passa också på att se över era golv,
dom kanske också behöver lite kärlek.

Vi hjälper dig med:

- Nya steg i massiv ek eller ask
- Halkfri ytbehandling
- Slipning befintliga steg
- Målning eller infärgning
- Dammfri golvslipning

BESÖK WWW.TRAPPSTEGSRENOVERING.SE
FÖR ATT SE OLIKA EXEMPEL HOS NÖJDA KUNDER.

Massiv ek

Betsad ask

Lackat ek golv

Kontakta oss: www.trappstegsrenovering.se
031-757 90 80 • info@trappstegsrenovering.se

DURI

KÄNNER DU TILL DINA RÄTTIGHETER VID SMÅHUSENTREPRENAD?

Många drömmer om att bygga om eller bygga ut sitt hus. Tyvärr har flera av oss varken kunskapen eller tiden att göra själva och därför behöver vi anlita ett företag som gör det åt oss.

Då är det bra att veta att konsumenttjänstlagen ger lite extra skydd till alla oss som anlitar någon för utförande av en så kallad småhusentreprenad.

TEXT: FRIDA QVANT

VAD INNEBÄR SMÅHUSENTREPRENAD?

För att en tjänst ska anses som "småhusentreprenad" krävs att arbetet gäller en byggnad som ska användas till bostad för en eller två familjer eller en tillbyggnad till en sådan byggnad.

Byggnaden kan vara avsedd för permanent bruk eller för fritidsändamål, såväl friliggande som sammanbyggd med en annan byggnad.

DITT SKYDD SOM KONSUMENT VID SMÅHUSENTREPRENAD

Som konsument har du extra konsumentskydd vid småhusentreprenad när det kommer till vem som ska bevisa vad, om tvist skulle uppstå mellan dig och företaget.

Vad du som konsument påstår om bland annat arbetets omfattning och pris är det som ska gälla, om inte annat framgår av ett skriftligt avtal eller omständigheterna i övrigt.

Detta innebär att **skulle du och företaget hamna i en tvist angående vad ni har kommit överens om så är det företaget som måste kunna bevisa det denne påstår.**

Det kan vara bra att veta att när du anlitar ett företag för småhusentreprenad har du, liksom företaget, rätt att begära att en slutbesiktning ska genomföras

när arbetet är avslutat. Du som konsument ska meddela företaget om du vill att en slutbesiktning ska ske och vilken besiktningsman som ska utföra besiktningen.

Efter det att slutbesiktningen är genomförd ska både du och företaget få en skriftlig redovisning (besiktningsutlåtande) där besiktningsmannen noterar om några eventuella fel, enligt dennes åsikt, förekommer. I denna skriftliga redovisning ska det även finnas med om du som konsument har något som du anser är fel på bygget.

Finns det däremot inga fel, eller om det är fel av mindre betydelse, ska besiktningsmannen godkänna entreprenaden. Skulle entreprenaden inte bli godkänd av besiktningsmannen har du rätt att kräva att en ny slutbesiktning ska göras vid ett senare tillfälle, när företaget fått möjlighet att åtgärda felen.

Att besiktningsmannen får betalt ligger på ditt ansvar. Däremot kan du och småhusentreprenören komma överens om att betalningen ska delas upp på något annat sätt.

FEL ENLIGT BESIKTNINGSMANNEN

Även om entreprenaden godkänns vid en slutbesiktning ansvarar företaget alltid för de fel som finns noterade i besiktningsprotokollet. Företaget ansvarar dessutom för de fel som visar sig inom två år efter att slutbesiktningen gjorts. Undantag från detta är dock om företaget visar att felet sannolikt

har orsakats av dig genom vanvård eller liknande.

Du kan bara klaga på fel som finns noterade i besiktningsprotokollet. Därför är det

viktigt att du ber besiktningsmannen att notera sådant som du anser är fel även om besiktningsmannen inte anser det. Upptäcker du fel senare som borde ha upptäckts vid slutbesiktningen kan du inte åberopa dessa fel i efterhand.

BETALNING

När det kommer till tidpunkten för betalning av småhusentreprenad så är du som konsument inte skyldig att betala för den del av entreprenaden som inte utförts. Om en slutbesiktning ska ske på bygget så **har du även rätt att hålla inne 10 % av det avtalade priset fram till dess att småhusentreprenaden blivit godkänd.**

KONKRETA TIPS ATT TÄNKA PÅ

Ta in några offerter från olika företag för att få en uppfattning om vad som är ett rimligt pris för bygget. Kom ihåg! Bil-

ligast är sällan bäst. Kolla upp företaget genom att till exempel ta kontakt med Skatteverket och Kronofogden. Det är dessutom alltid bra att ta kontakt med de referenser företaget hänvisar till för att se vad de har att säga om företaget.

Skriv alltid ett skriftligt kontrakt med företaget som du anlitar. Avtalet ska framförallt innehålla prisinformation, arbetets omfattning, när arbetet ska vara slutfört och när betalning ska ske. Tycker du att avtalet är svårt att tyda eller du inte känner dig bekväm med avtalet skriv inte på!

Kommer du och företaget inte överens kan du kontakta din lokala konsumentrådgivare för hjälp med hur du ska gå vidare. Du kan också själv anmäla ärendet till Allmänna Reklamationsnämnden för att se om de prövar ditt ärende.

Om ärendet är för omfattande finns det risk att Allmänna Reklamationsnämnden inte kommer pröva din anmälan. Du får då ta tvisten till tingsrätten.

Frida Qvant,

rådgivare på Konsument Göteborg, informera dig om vad som gäller vid småhusentreprenad.

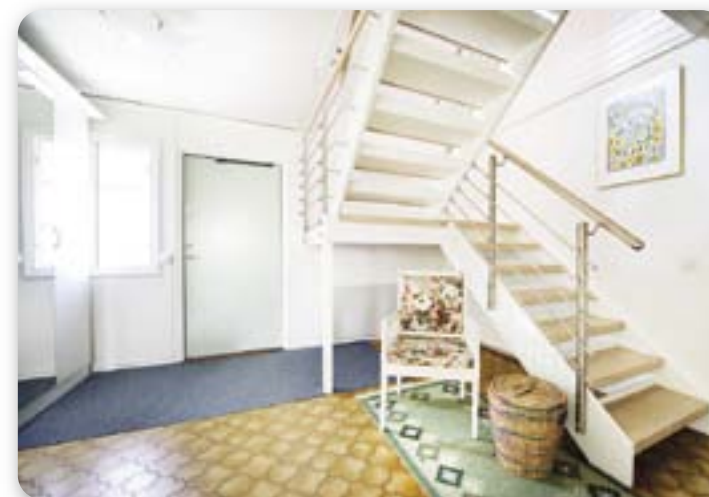
Är det något du annat du undrar över så svarar hon på konsumentfrågor från er läsare.

Är du bosatt i Göteborg, Ale, Öckerö, Mölndal eller Partille kontaktar du Konsument Göteborg på tel: 031-368 08 00, eller via e-post: konsumentfraga@kom.goteborg.se

Perfect Step™

TRAPPRENOVERING & TRAPPRÄCKEN

Några av fördelarna med att anlita oss:

- ✓ Alla trappsteg är behandlade med halkskydd
- ✓ Vi river gamla räcken och forslar undan skräpet
- ✓ Vi målar trappa och allt i anslutning till den

Nyttja Ert ROT-avdrag och låt oss renovera Er trappa

Perfect Step är vår egen framtagna modell som vi tillverkar i vårt eget snickeri. Trappan är färdigbehandlad med hårdvaxolja som innehåller halkskydd. Vi monterar nya räcken i rostfritt, glas, trä eller målat. Målning av trappvang mm, samt rivning av gamla trappräcken gör vi också. **Nyhet** - Nu behandlar vi alla stegen med halkskydd!

Kontakta oss, så kommer vi kostnadsfritt ut och visar prover samt mäter Er trappa och Era räcken.

031-68 55 55 www.panelstugan.se info@panelstugan.se Transportgatan 37, Bäckebo

PanelStugan
INREDNINGSSNIKKERI

5 ÅRS
GARANTI

Skriv alltid ett skriftligt kontrakt med företaget som du anlitar. Avtalet ska framförallt innehålla prisinformation, arbetets omfattning, när arbetet ska vara slutfört och när betalning ska ske.

MYCKET REGN ÖKAR FUKTSKADORNA

REGN, REGN och åter REGN.
En blöt sommar/höst kan vålla bekymmer för många villaägare.

Normalt brukar fuktutsatta områden i huset torka upp under torrare perioder. Men vid stora regnmängder ökar belastningen på vindsutrymmen, krypgrunder och ytterväggar.

Återkommande regn mot en yttervägg gör att fukten inte hinner torka ut, utan istället vandrar in. Risken är då att fukten till slut når väggens insida och orsakar skada. Tyvärr upptäcks dessa problem i regel först när skadan inträffat.

Se därför alltid till att murfogar är hela och inte har sprickor. Samma princip gäller träfasader.

Åtgärda fuktproblem så
fort de upptäcks!

Kontrollera ditt hus då det utsatts för en period av mycket regn.

VINDSUTRYMMET

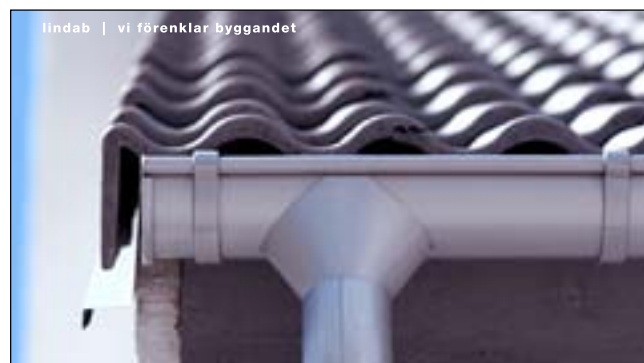
Fuktig utomhusluft som tränger in i vinden via ventiler och luftspalter riskerar att lämna kvar fukt som inte försvinner.

Man bör undersöka vindsutrymmet extra noggrant efter / under de blöta perioderna.

KRYPGRUND

Kontrollera om grundmurarna ser fuktiga ut. I krypgrund behöver man vanligtvis en luftavfuktare för att förebygga fuktangrepp.

FÖR PROFFS OCH HEMMAFIXARE!

Lindab Takavvattning

Lindabs system för takavvattning är marknadens mest omfattande och beprövade takavvattningsprogram. Det monteras snabbt och enkelt utan fogmassa eller specialverktyg och med ett brett kulörprogram ger det dig maximal valfrihet och alla möjligheter till en perfekt lösning.

Läs mer på www.lindab.se

BYGGA NYTT ELLER RENOVERA?

HUNTONIT ÄR STÖRST PÅ FÄRDIG-
MÅLADE TAK- OCH VÄGGSKIVOR
HUNTONIT huntonit.se

Redegatan 10 V:a Frölunda • Tel. 031 - 29 22 55
Öppet: Vardag 7-18 • Lördag 9-14 • www.orns.se
ETT FAMILJEFÖRETAG I BOLIST-GRUPPEN

LÅT DIG INSPIRERAS

Hitta DITT DRÖMHUS på Husknuten

Hos oss kan du vandra runt i 30 fullt möblerade visningshus från några av Sveriges ledande husleverantörer!

Besök vår hemsida för
vägbeskrivning och
öppetider.
www.husknuten.se

Subline

Arkitektur på ett nytt, lekfullt sätt

Besök Husknuten, ring 031-49 00 30 eller läs mer
på www.gotenehus.se

VårgårdaHus förstod precis vad för slags hem vi ville ha!

Läs mer om familjen Olssons drömhushus på vargardahus.se

VårgårdaHus

Ditt hem som du vill ha det

Heliga helger eller vanlig vardag?

Balans är en New England-inspirerad husmodell som vi byggt som visningshus på Husknuten i Göteborg. Välkommen och se det i verkligheten!

Eksjöhus försäljningskontor Göteborg
Tel. 031-45 03 00

Roger Wenderyd
roger.wenderyd@eksjohus.se

Bert Berntsson
bert.berntsson@eksjohus.se

Beställ våra kataloger på www.eksjohus.se

Skapa en stenvägg utan att bygga om

Stenfanér är en spännande väggbeklädnad som skapar mycket karaktär till ett rum. Formatet på plattorna är 122x61x0,2 cm.

Det är äkta skiffer som delats i mycket tunna skikt och applicerats på en glasfiberarmerad polyesterplast. Varje platta är unik och kan skifta i både färg och struktur, vilket ger en vacker och levande yta.

Stenfanér kan användas på väggar inomhus men rekommenderas ej i våtutrymmen eller bastu. Plattorna är lätt böjliga och har låg vikt (1,7 kg/platta). Det gör det lätt att montera dem på väggen och det krävs inga bärande väggar. Bara fantasin sätter gränser på användningsområdena.

Plattorna finns i ett flertal färger i Flisby

Baga solo "allt i en tank" är en så kallad BDT-tank (Bad, Disk, Tvätt).

25år

Baga Water Technology AB grundades 1992 av Bert Gustafsson. I år firar bolaget 25 år. Verksamheten startade med dricksvattenrening i Estland samtidigt som utveckling av avloppslösning påbörjades. Företagets första egenproducerade produkt är den slamavskiljare som fortfarande är bolagets flaggskepp. Baga har byggt upp marknadens bredaste sortiment på avloppslösningar för våra svenska behov.

Sedan cirka ett år tillbaka kan de även erbjuda system för rening av brunnsvatten för den svenska marknaden. Även dessa produkter är egenproducerade.

SKIFFER

Stenhuggare har använt ordet skiffer i bredare betydelse än geologer, de har syftat på all typ av sten som gått att klyva för att använda till tak.

Skiffer används numera inte så ofta till tak, men till mycket annat exempelvis väggar och golv ute som inne. Likt alla andra naturmaterial är den full av livfulla variationer i både färg och form.

DET FINNS I HUVUDSAK TVÅ TYPER AV SKIFFER, lerskiffer och glimmerskiffer. Lerskiffer är mjukare och är till viss del besläktad med kalksten. Glimmerskiffer är betydligt hårdare och tåligare, skiffer som bryts i Norden är av denna sort.

DEN GRÅA OFFERDALSSKIFFERN som bryts i Jämtland är den populäraste, framförallt de sågade och oregelbundna skifferplattorna till trädgården.

Skiffer på delar av huset ger ett lyft för fasaden.

Populärast är de oregelbundna plattorna av Offerdalsskiffer.

Även inomhus är skiffer ett snyggt inslag.

Bygg ett massivt utekök, en klippa i trädgården.

Skifferkross ger snygga detaljer.

KRAFT OCH PRESTANDA

MOTORSÅG 435

Lätt och effektiv allroundsåg som är både enkel att starta och manövrera.

40.9 cm³ • 1.6 kW • 4.2 kg

2.990:-

ORD. REK. PRIS 4.200,- INKL. MOMS

MOTORSÅG 445E

Stark allroundsåg för dig som värderar professionell kvalitet.

45.7 cm³ • 2.1 kW • 5.1 kg

3.990:-

ORD. REK. PRIS 6.000,- INKL. MOMS

MOTORSÅG 550 XP*

Utvecklad för professionella skogsarbetare och kunniga markägare.

50.1 cm³ • 2.8 kW • 4.9 kg

6.990:-

ORD. REK. PRIS 8.500,- INKL. MOMS

Göteborg: Göteborgs Skog & Trädgård AB, 031-68 38 80 **Kungälv:** Romelanda Motorsågsservice, 0303-22 39 00
Kungsbacka: Dennis maskin, 0300-519 20

Husqvarna
READY WHEN YOU ARE

Spruta din vind med Paroc Lösull!

Sprutad Paroc Lösull behåller värmen i huset och ägarens pengar i fickan. Kontakta oss för information om vårt erbjudande med lösullen sprutad på plats.

www.hogsboverken.se

HÖGSBOVERKEN ISOLERING AB

– Auktoriserad entreprenör för Paroc lösull –

Gunnvägen 4A, 437 21 LINDOME
Tel 031-27 08 87, 031-94 83 89

Insulate for life

Mobiltel: Carl Ahlgren 0705-85 78 09, Anders 0709-30 05 55

Inred med natursten.

KALKSTEN SLIPAD

Vacker sidenmatt yta. Finns i färgerna grafitbrun (som på bilden) och nordic grey. Ca 30x60 cm.

Från: **799:-/m²**

Följ oss på Facebook och Instagram!

Vi finns på Tagenevägen 19 i Göteborg
Order: 031-788 68 88

SKIFFERVÄGG

Finns i färgerna svart, brunmelerad, rå sandbrun (som på bilden) och rå gråbrun.

Från: **999:-/m²**

Flisby®

Öppettider: **www.flisbyab.se**

Compac

Världens mest sålda stödmur.

HEDA
MURAR SOM LYFTER TRÄDGÅRDEN.

GÅRDA JOHAN

Göteborg Entreprenadvägen 1
Tel 031 - 55 92 00

Jönköping Fordonsvägen 7
(Ljungarumsområdet)
Tel 036 - 31 48 00

info@gardajohan.se · www.gardajohan.se

Storås Industrigata 14
424 69 Angered
Tel: 031-3301101
www.platt-tjanst.se

FÖREBYGG MÖGEL I HUSET

Lukt, missfärgningar och läckage är vanliga tecken på fukt- och mögelproblem. Hur upptäcker och åtgärdar du mögel inomhus?

Inspektera huset regelbundet. En del mögelsvampar avger en distinkt lukt vid tillväxt, medan andra inte avger någon lukt alls. I vissa fall kan du själv upptäcka synligt mögel på ytskikt. Men oftast är mögelsvamparna osynliga för blotta ögat. Trots detta är det klokt att inspektera fuktutsatta utrymmen regelbundet, särskilt under perioder då den relativa luftfuktigheten är hög.

HÄLSORISKER MED MÖGEL

Det är belagt att åtskilliga mögelsorter producerar gifter (toxiner) som har en skadlig effekt på hälsan. Vanliga besvär som är relaterade till mögel är astma, allergi, trötthet, huvudvärk och hudirritationer. Det finns även studier som visat att vissa mögelgifter är cancerogena.

En fuktmätare kan vara en bra investering för att upptäcka fukt i ett tidigt stadie.

Upplever du hälsorelaterade symptom anlita en fackman för närmare kontroll.

*Tänk på att använda skydds-
utrustning då du konstaterat
att det finns mögel.*

ÅTGÄRDA MÖGEL

Det är viktigt att du åtgärdar fukttillförsel, sanerar bort eventuellt mögel och avlägsnar allt fuktskadat byggmaterial. Genom att ta materialprov kan du få uppgifter om vilken sorts mögeltillväxt som finns på materialet och hur omfattande det är.

Det finns olika metoder för sanering, beroende på hur mögelskadan ser ut. Vid svårbedömda mögelskador bör du kontakta en fackman.

ÄR MÖGELSKADORNA YTLIGA och väl avgränsade räcker det ofta att behandla området med en lämplig saneringsvätska. Saneringen kan kompletteras med luftrening som eliminerar mögelsporer. Var noggrann med att kontrollera hur produkter för mögelsanering ska användas och att de är testade.

LETA EFTER MÖGEL

INNERTAK/VINDSUTRYMME:

Innertaket ska vara ljust, torrt och lukta friskt. Undersök i synnerhet områden vid takfot, takstolar och takfönster.

Mörka/fläckiga partier är tecken på läckage eller bristfällig ventilation som bör åtgärdas. Se till att vindsutrymmets isolering är jämnt och tätt och det inte finns skador i underliggande tätskikt. Titta extra noggrant på genomföringar i vindbjälklaget.

VÅTRUM: Duschdraperier och duschväggar ska vara fria från mögel- och fuktfläckar. Undersök att golvbrunnen är tät och att våtrumsmattan ligger slät och inte buktar. Har våtrummet klinkergolv bör du leta efter eventuella

sprickor, i synnerhet kring golvbrunnen.

GOLV: Undersök golvvinklarna. Använd din näsa för att upptäcka eventuell dålig lukt från husgrunden.

GRUND: Undersök grundmuren och var observant på mörka fläckar eller saltutfällningar som är symptom på att muren är uppfuktad. Finns det kryputrymme i grunden kan du inspektera den invändigt med en ficklampa. Grunden ska vara täckt med fuktbrytande skikt (singel, makadam eller dränerings-skiva) med plastfolie ovanpå. Använd en inspektionskamera om utrymmet är svårtillgängligt.

Wood's DSC-70ES
Är en kraftfull avfuk-
tare som är särskilt
lämpad för stora
krypgrunder och
källare.

SÄKERHET & SERVICE

Avfuktare

Skötseln av avfuktaren är viktig. En misskött avfuktare kan bli en brandfara!

Belastningen ökar vid högre luftfuktighet och om filtret är tilltäppt. I bruksanvisningen står det beskrivet hur ofta filtret bör bytas. Under sommarmånaderna då luftfuktigheten ökar är det bra att kolla filtren extra. Gör även denna kontroll före du reser bort.

Elsäkerhetsverket rekommenderar att inte snåla med storleken på avfuktaren, köp en med högre kapacitet än rummet du ska ha den till. En mindre modell får jobba hårdare och riskerar att gå varm. Se även till att ha en bra jordfelsbrytare till avfuktaren och att ha en brandvarnare i dess närhet.

Trött på att måla?
Helt underhållsfri PVC Fasad

20
ÅRS

GARANTI

KAYCAN

Finns nu även i kulör 'Faluröd'

Naturtrogen trästruktur
Enkel att installera

Generalagent ALLOX AB, Partille
www.kaycan.se 031-87 85 10

Mossa på taket?

Taket är husets sköld mot vädrets makter. Det skyddar ditt hus från nederbörd år efter år. Därför är det av yttersta vikt att ditt tak underhålls ordentligt. Påväxter som mossa, alger och lav på taket påverkar inte bara husets utseende, utan även dess skick och värde. Med LA Takvård Komplet Service förlänger du enkelt takets livslängd och säkrar husets skick.

Det enda du behöver göra är att kontakta oss för kostnadsfri besiktning och offert
-LA Takvård Komplet Service tar hand om resten!

0302-66 77 00

020 - 11 33 30

vast@takvard.se

LA
www.takvard.se

Före montering.

Kaycan PVC fasad under montering.

Kaycan PVC fasad efter montering.

UNDERHÅLLSFRI PVC FASAD

Den största skillnaden mellan PVC fasad och en "vanlig fasad" ligger i underhållet.

En PVC panel med "trästruktur" är på lite avstånd svår att skilja i utseende från en vanlig träfasad.

Materialet PVC är mycket lättarbetat och den händige hemmabyggaren kan lätt själv klä om sitt hus. För installationen behövs inga krångliga maskiner. Allt som behövs är: skruvdragare, vattenpass, sticksåg och en plåtsax

MONTERING

Det går alldeles utmärkt att installera panelen direkt utanpå en befintlig fasad. På ett trähus med stående fasad kan man skruva direkt på den befintliga fasaden.

Har man lockpanel så är det vanligt att man plockar bort 'locket', för att på så sätt få ett mindre fönstersmygdjup. En del väljer att låta locket sitta kvar och flyttar ut sina fönster eller accepterar ett djupare fönstersmyg.

På en putsad fasad eller tegelfasad sätter man horisontella trälåkt och skruvar panelen på läkten.

UNDERHÅLL

Smuts har svårt att fästa på panelen så det mesta spolras av vid regnväder.

Skulle smutsen inte spolras av så behövs endast några matskedar diskmedel i 10-liter vatten och en mjuk borste för att tvätta fasaden.

PANELENS LIVSLÄNGD är minst 40 år och på den tiden sparar man in många kostsamma och tidskrävande fasadmålningar.

Fasaden är resistent mot UV-exponering och har en hög motståndskraft mot slitage från väder och vind, stötar och slag. Grönalger och mögel har svårt att få fäste på panelen.

PVC FASADPANEL OCH MILJÖN

Hård PVC är ett mycket miljövänligt material. Råvaran är visserligen olja men omvandlad till PVC plast får oljedroppen en mycket lång livslängd, till skillnad mot exempelvis en droppe bensin.

Hård PVC kan återanvändas många gånger och har en livslängd på uppåt 100 år.

/ Allox är generalagent för Kaycan i Sverige

Fasad monterad direkt på lockpanel.

HÖST = nyheterna florerar

Ja nu är det höst igen. Det verkar som om höstarna kommer tätare och tätare när man kommit upp i min ålder. Höst, det innebär här i inredningsbranschen (som jag verkat i under 41 år) att det är den tid när nyheter presenteras.

Vad är det då som händer den här hösten? En sak är att äntligen, lite försiktigt, börjar intresset för kök tillverkade i trä öka igen. Det var väl ungefär 10 – 15 år sen senast. De moderna tråköken är släta, strikta och ganska mörka. De är till och med kombinerade med målade delar, vilket är oerhört djärvt med svenska mått mätt.

Tråkök från Mobalpa

VI SVENSKAR HAR ALLTID VARIT ETT "TRÅFOLK" men nu vågar vi börja välja ytor som ser ut som trä, men är laminat. Det beror först och främst på att laminaten blivit så fin att den är näst intill omöjlig att skilja från "riktigt" trä, men också på att det är ett billigt (jämfört med trä) material som har massor med fördelar vad det gäller t.ex. rengöring. Laminat är näst intill oförstörbart om man inte bär sig alldeles för ställetokigt åt.

Jag tycker att det skulle vara kul om 2010-talet skulle kunna sätta lite avtryck i framtiden och inte bara vara en försiktig repetition på något som vi som är lite äldre redan upplevt en gång, så att om 40-50 år människor skulle vilja återskapa 2010 retro.

Layout på klassiska kök är som namnet antyder klassisk och då finns där inte så mycket att göra. Den ska naturligtvis vara anpassad för den tidsepok den ska spegla. 20-tals, 30-tals, 40-tals klassiskt Shaker eller överfalsad, eller 50-60-tal Retro överfals. 70-talet känns lite för nära, men det börjar komma lite intresse för det också.

PÅ MASKINSIDAN HAR DET HÅNT och händer massor. Elektronik har åstadkommit möjlighet för en var att laga fantastiska anrättningar även med ganska begränsade kullinariska kunskaper. Elektronik har också gjort det möjligt att övervaka och styra köksmaskinerna från mobilen. Vad ska det tjäna till undrar säkert en del av er, inklusive undertecknad, men något som är fantastisk med all elektronik och på väg in i vardagen, är att man kan felsöka maskinerna på distans så att en montör aldrig kommer ut innan han eller hon har rätt reservdelar och kunskap med sig. Att uppdatera mjukvaran från sin dator i maskinerna och på det viset eliminera en hel del eventuella problem och dessutom hela tiden ha den "senaste versionen av ugn" låter väl heller inte helt fel.

GARDEROBS- OCH FÖRVARINGSPROBLEMATIKEN har också kommit upp en hel del på tapeten i år. Skjutdörrssystem som det varit ganska tyst om i ett antal år har fått en renässans. Helt naturligt enligt mig. Med skjutdörrar löser man individuellt sina förvaringsproblem på det mest flexibla sättet. Förvaring är det mest eftersatta området i svenska hem, vilket är ganska underligt för om förvaringen inte är löst så faller all ordning och logistik samman i ett hem.

Pelle Thom / Heed & Thom

RADON

Dricker du ohälsosamt radioaktivt vatten?

Radonett är Europas mest sålda och effektiva radonavskiljare.

RADONETT

- reningsgrad av radon 97-99,9%
- tar bort svavelväte
- höjer pH-värdet till ca 7,5

Ring 0248-102 78 så hjälper vi dig

Radonett • info@radonett.com • www.radonett.com

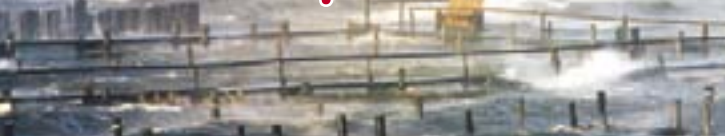
Fabriksförsäljning

VAPENSKÅP OCH SÄKERHETSSKÅP

 Unisafe
Rättvik www.unisafe.nu

Hällebergsväg 46, Rättvik • 0248-107 04

Litar du på ditt tak?

Vi utför ny- och omläggning av papptak.

MATAKI

Välkomna att kontakta oss!
Tel. 031-7885959
info.torslandatak.se

Torslanda Tak AB
Specialist på låglutande tak!

MOSSA PÅ TAKET?

Kontakta oss för fri offert!

FLODA TAKVÅRD AB

TAKVÅRD FASADVÅRD STENVÅRD FASADTVÅTT TAKSÄKERHET

robert@flodatakvard.se | www.flodatakvard.se
0707-367421 | Besöksadress: Brodalsvägen 9D, Partille

Supersnurran med turboeffekt

Elimenerar nedfall av rök - Förbättrar ventilation och drag.

OBS! Ingen elanslutning - Aspiromatic utnyttjar vindkraften!

ASPIROMATIC

Hus med dålig ventilation kan med enkla åtgärder förses med möjligheter för tilluft och med hjälp av supersnurran uppnå tillräcklig ventilation enligt dagens krav. Härvid ernås även möjligheter att minska fukt och mögelsbildningar i ytterväggar.

Andra användningsområden: Flerbostadshus, fritidshus, husvagnar, fartyg, förbättring av drag i öppna spisar, vindsutrymmen och sanitära installationer mm.

Aspiromatic passar alla typer av värmekällor och alla bränsleslag: Olja, gas, ved och kol.

Rådgivning och installationshjälp om så önskas.

T. STÅHL BYGG AB

Tel. 031-23 12 41. t.stalbyggab@telia.com

VÄLKOMMEN
TILL VÅR STORA
DÖRR- & FÖNSTER-
UTSTÄLLNING

ENDAST EKSTRANDS FÖNSTER & DÖRRAR HAR ALLT

- fulla garantier även på mörka/svarta dörrar
- målningsgarantier utan finstilla förbehåll
- testad lufttätethet
- testad formstabilitet
- testad regntätethet
- testat tung stöt mot glas (glasade dörrar)
- bäst isolering, lägsta U-värden

"Den bittra eftersmaken
av dålig kvalitet dröjer
kvar långt efter att sötman
av ett lågt pris är glömt"

Ekstrand

- Bo Ekstrand, VD

Välkommen till västra Sveriges största
utställning av dörrar & fönster på
Datavägen 20, Askim (mitt emot Ö&B)
Eller ring **031 748 08 50**
www.ekstrands.com

Öppetider: Vardagar 13-17.00.
Lördagar 11-14.00

EKSTRANDS
DÖRRAR & FÖNSTER

Familjeföretag med egen tillverkning sedan 1945

STIHLS högtryckstvätt utsedd till testvinnare

Modellen RE129 Plus blev
nyligen utsedd till
testvinnare av kon-
sumenttidningen Vi
Bilägare.

Motiveringen var
"en bra tvätt med god
prestanda och hög kva-
litet på utformning och
material."

BÅTDYNOR - EXAKT SOM DU VILL HA DOM!

Stort urval möbetyger och galon/
konstläder.

ÖVER 40ÅRS ERFARENHET!

Även reparation av dynor och kapell.

VÄLKOMMEN IN!
GALANT PLAST AB

Odinsplatsen 2 (hpl. Ullevi N) • Tel: 031-15 28 16
Vard. 9-18, lörd. 10-14 • www.galantplast.se

Kvalitetsmattor sedan 1970!

JUST NU:
EXTRA FÖRMÅNLIGA
PRISER!

**Vi tvättar och reparerar
alla typer av mattor!**

REZAS
MATTOR

Södra vägen 18, mitt emot Lorensbergs P-däck
Vardagar 10-18 • Lördagar 10-15
Telefon: 031 - 18 06 35 • www.rezas.se

**DENNA PLATS
HADE KUNNAT
VARA DIN!!**

Med en annons
i **Villa & Fritid**
när du
ca **100 000**
villaägare.

Villa & Fritid
www.villafritid.se

Ny bil?

DITEC

1000:- rabatt

vid bokning av Ditecbehandling och
rostskyddsbehandling samtidigt

- Aldrig mer vax! • Lätt att tvätta!
- Tål avfettning! • Aktiv i 6 år!

**PROFFS PÅ
BILVÅRD!**

BILVÅRDSCENTER

Stora Höga 0303-77 77 35
e-post: bilvard@telia.com

Dammsugaren
.se

Dammsugaren.se • Tel. 031-650300 • E-Mail info@dammsugaren.se
Aröds Industriväg 76, 42243 Hisingsbacka
Öppetider: Mån-torsd 09.00-18.00 • Fre 09.00-16.30
Sista Lörd. i månaden 11.00-13.00

PROFFS PÅ CENTRALDAMMSUGARE!

MED MARKNADENS MEST KOMPLETTA

UTBUD AV CENTRALDAMMSUGARE

Vi har reservdelar till
alla märken och utför
även reparationer

allaway Nilfisk CANVAC BEAM HUSKY

HEED & THOM
D E S I G N

10 min från centrum.

För kontakt och tidsbokning ring Pelle Thom,
031-89 44 90 eller 0705-11 99 05

MOBALPA
K Ö K

Lundins
K Ö K & INTERIÖR

Vi ligger inte på "FINA GATAN" därför kan vi hålla **hög service**.

Hög kvalité och låga omkostnader = mycket kök för pengarna.

Vi har dessutom mycket stor kunskap och erfarenhet.

HEED & THOM
D E S I G N

Tagene Hantverkshus, Tagenevägen 62

KÖPA HUSVAGN ELLER HUSBIL?

Hos oss hittar du Sveriges mest
köpta husvagnar och husbilar!

KABE ADRIA SunLiving

Fritidscenter.se
Trollhättan • Göteborg
Vi värdesätter din fritid!

Ladugårdsvägen 25
461 70 Trollhättan
0520 - 21 19 00

Tagenevägen 37
425 37 Hisingskärra
031 - 57 00 60

VÄLKOMNA TILL SVERIGES STÖRSTA KABE FÖRSÄLJARE 2015 & 2016!

Vi utför:
Takmålning • Taktvätt
Fasadtvätt • Specialtvätt
Klottersanering • Taksäkerhet

Taktvättarna
Vi återupplivar ditt tak & din fasad

Ring oss idag för fri offert och besiktning!

Taktvättarna i Sverige AB

031-757 28 08 • info@tvattarna.se • www.tvattarna.se